

tíðindablaðið
sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3900 Argir
Postmøga 76, 3300 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrstakstjóri: Krisjan Dahl
Bládfólk: Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tófrinn Smith
Ljósmyndari: Kálmur Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Fyrst her- skylda — síðani kavbátastøð

SO lítið verður og so jánkaslíkur er hann — hin føroyski fólkaflokkurin — at tað uttan nakað hóvasták eydnað ist einsamallum manni fullkomiliga at hamskifta flokkin. Hetta hendi, tá flokkurin sjálvboðin læt seg neyð-taka av stavnemanninum og komandi toppfavoritti til formanssessin í flokkinum, í spurninginum um støðu Føroya til hernaðarligar samgongur og hernaðarligt virksemi í Føroyum. Frá at vera í parti við restini av Føroya fólk og taka undir við samtyktinum um, at land okkara ikki skal vera leikpallur hjá fremmandum hertjóðum, eydnaðist tað Óla Breckmann og hansara fanatisku fylgisneytum at fáa ein heilan flokk at broyta støðu 180 stig. Við tí úrsliti, at flokkurin í dag einmælt gongur inn fyrri, at litla oyggjaland okkara skal gerast virkin limur í NATO við teimum skyldum, sum hetta nú einaferð inniber. Vit skulu gerast ein av týðningarmestu skansunum hjá hesi hernaðarsamgongu.

FLOKKINUM líkt hevur hann tó í nýggju stevnuskrá síni tikið eitt fyrivarni, nevniliga hetta, at vit føroyingar skulu ikki ganga inn undir herskyldu. Nú tað verður so nógv tosað um avvápnad, er tað ikki »in« at vilja lata síni børn í hermannabúna. Hetta veit fólkaflokkurin og tiskil — nú tað stundar til lögtingsval — hevur hann tikið hetta við í stevnuskrá sína.

MEN hvørja orsök hevur so tann vanligi veljarin til at trúgva hesum, nú hann hevur sæð, hvussu sami flokkur so fullkomiliga hevur kuvent frá síni gomlu stevnuskrá! Tá tað aftur verður opportunt at broyta stevnuskránná hjá fólkaflokkinum, ger stavnamaðurin tey pennastrok honum lystir.

EINGIN ivi skal vera um, at fremsta ynski hjá stavnemanninum er at al-brynja okkara ungu fólk til heilagt kriggi móti teimum mongu figgindum, sum hann sær allastaðni kring seg.

MEN hví yvirhevdur gita um ætlanir og tankar hansara, tá vit ístaðin kunnu lesa og hoyra hansara úttalisi í fjølmiðlum — svart uppá hvítt. Fyri ikki so nógvum døgum síðani kundi eitt blað í Hetlandi bera okkum tey tíðindi, at Óli Breckmann skal hava skotið upp at selja land okkara til NATO, so teir kunnu byggja eina kavbátastøð her. Og var tað nakar, sum gjørdist kløkkur!!

IKKI EIN tann einasti fólkafloksmaður ella -kvinna hevur átalad slíkt uppskot. Tað er bara ikki til at skilja, at ein heilur flokkur skal lata ein av fremstu politikarum sínum sleppa at spæla soleiðis við slíkum álvarsmálum. Taka veruliga við fólkafloksfólk undir við slíkum »gale-matiasí« — slíkum ørskapi — at bjóða land okkara út til útlendskt hervald — til kavbátastøð!!! Ganga tit veruliga øll inn fyrri, at tykkara eftirkomarar heldur enn at skula vinna sær til lívsins upphald við fiskivinnuni og aðrari náttúrligari vinnu skulu til at tæna hjá útlenskum kavbátahervaldi her á oyggjunum!

OG hvat siga hinir flokkarni! So lægið tað ljóðar hevur verið lítið talað og skrivað um hetta uppskot Breckmanns at gera Føroyar til fremmandu kavbátaherstøð. Men vónandi fer hetta at koma fram í kjakinum nú undan lögtingsvalinum og vónandi verður tað tengt upp í støðu fólkafloksins annars til hernaðarligar spurningar. Og her eiga vit ikki at gloyma spurningin um herskyldu.

TAÐ er hugstoytt, at tjóðveldisflokkurin nú alment hevur sagt, at hann metir ikki fólkaflokkin vera nakra hótta, og at hann tí fegin, um hann kann fá ávísar yvirtøkur framdar, vil fara í samgongu við henda flokk.

HENDA greiða støða tjóðveldisfloksins til samarbeiði við fólkaflokkin krevur bara so mikið meira av javnaðarflokkinum. Hann má nú meira enn áður kenna sum eina sína fremstu ábyrgd at vera boverkið móti eitt nú hernaðarliga politikki fólkafloksins. Tað er stórt spell, at tjóðveldisflokkurin nú hevur broytt støðu í stríðinum móti teirri óhugnaligu hegnaekstremismuni í fólkaflokkinum. Vónandi eru har tó enn kreftir, sum aftur kunnu sannføra teir, ið skulu seta út í kortið floksins politikk, at hetta er ein vandamikil leið at ganga.

AT hesir so vilja fyrigykla fólk, at teir vilja einki hava við sjálvan Breckmann at gera, eru lóttir. Tí enn hevur so alt bent á, at fólkaflokkurin er Óli Breckmann og Óli Breckmann er fólkaflokkurin.

Tjóðskaparrørslan hevur ikki einsa- møll hildið lív í føroyingum

Undir valstríðnum komu Finnogi Isaksen og Pauli Ellefsen at kjakast um víðurskiptini í Føroyum mótevogis Hetlandi. Báðir vóru teir samdir um, at støðan í Føroyum í dag var munandi betri enn Hetlands. Men orsøkirnar kundu teir ikki beinleiðis semjast um.

Hefti meg tó serliga við tað, sum Finnogi Isaksen segði um, at tað var hin føroyska sjálvstýrisrørslan, ið hevði skapt framburðin her á landi.

Tað er rætt, at ein partur av teirri fyrstu sjálvstýrisrørsluni var progressivur og framtakshugaður, men tað skerst ikki burtur, at nógv tann størsti parturin var beinleiðis konservativur. Hetta kom eisini til sjóndar, tá ið sjálvstýrisflokkurin fór í tvingingar, og nógv tann størsti parturin fór yvir í fólkaflokkin.

Tað gjørdist ikki betur at vera fiskimaður ella arbeiðari orsakað av sjálvstýrisrørsluni.

Sjálvstýrisrørslan skapti eina andliga menning, men tað var jú ikki nóg mikið til fólk, ið nærum ikki høvdu tak yvir høvðið og mat í munnin.

Fyrst og fremst vóru tað teir, ið skaptu arbeiðsplássini, ið lögdu lunnar undir framburðin. Teir megnaðu tó ikki at býta

nóg rættvist, so at arbeiðarin og fiskimaðurin fingur úrtøku í mun til tað, teir skaptu, og gjørdi hetta í roynd og veru, at vanligi arbeiðarin og fiskimaðurin ikki merktu tað stóra til framburðin.

Vit fingur nakrar ríkar føroyingar — teir, ið áttu framleiðslutólini — og vit høvdu nakrar, ið vórðu verandi fátækir. Teir ríku klára seg altíð, og fyrri teir var tað óivað ein fyrimundur, at báðir teir politisku flokkarnir á tingi, sambandsflokkurin og sjálvstýrisflokkurin, lögdu alla orku í at tosa um víðurskiptini við Danmark, tí so fingur teir ríku loyvi til at láta og liva, sum teimum lysti.

Teir fátæku føroyingar nir harafturimóti løsu um sosialismuna, og hon eggjaði teimum til at gera fátæg, og á henda hátt bota um egnu kor síni.

Men ikki fyrr enn javnaðarflokkurin kom á ting í 1928, varð polititiska kjakið bent inn á kor arbeiðara og fiskimanna, og tá fyrst lögdu lunnar undir samfelagið, har tað gjørdist betur og tryggari at vera vanligur føroyingur.

Sum maður, ið loyvir sær at skriva føroyska søgu, má tað metast ov biligt av Finnogi Isaksen at koma við pástandi

um, at stríðið um kor arbeiðara og fiskimanna ongan týðning hevur havt fyrri føroyska samfelagið. Serstakliga tá ið ein hugsar um ta orku fyrrverandi formaður tjóðveldisfloksins legði í júst hetta stríði, sum saman við loysingini var hansara hjartamál nr. 1.

Tað vildi í veruleikanum verið spell, um tað skuldi eydnast Finnogi Isaksen at gjørt loysingina til høvduðsspurning í politiska stríðnum frammyvir, bert fyrri at fáa fólk at venda eyguni móti sambandsflokkinum og tjóðveldisflokkinum.

Høvduðsspurningurin eigur tvørturimóti altíð at vera, hvussu vit býta føroyska ríkidømið so javnt millum føroyingar sum gjørligt, tí sjálvt um vit tóku loysing í morgin, so høvdu vit framvegis teir ríku og teir fátæku føroyingarnar, og ríkidømið var ikki »býtt javnt millum føroyingar, Føroyar«.

Og alvi tykkara, Finnogi Isaksen, ætla sær einki at gera við tað, Føroyar.

Einasta, ið hevði verið órðvisi er, at so høvdu vit ¼ tjóðveldisflokk — restin hevði verið farin aftur til fólkaflokkin.

ml.

MEN ein glotti er hóast alt. Sigursferð fólkafloksins tykist nú at hava fingið ein bráðan enda. Flokkurin misti ikki færri enn 900 av fyrrverandi veljarum sínum til fólkatingsvalið, og tað kunnu vit mongu, ið ikki vilja ella kunnu góðtaka stavnemannsins politikk, bert fegnast um. At tað so var sjálvur stavnamaðurin, sum átti tær flestu av umrøddu atkvøðum, gevur okkum í hvussu er ta framhaldandi vón, at ávaringar okkara — áhaldandi stríð okkara ímóti hesi hegnaekstremismuni fer at geva úrslit. Og vit ætla okkum ikki at gevast.

EINS og aðrir flokkar í Noregi og Danmark greitt vísa aftur øllum samarbeiði við stavnemannsflokkarnar har — framburðsflokkarnar — og eins og flokkarnir í Týsklandi, Fraklandi og Ísrael einki vilja hava at gera við hegnaekstremistur sum Strauss, Le Pen og Kahn, eins lítið vilja vit hava nakað at gera við flokkin hjá Óla Breckmann. Allir bera hesir flokkar sama merki og sama boðskap í skjældri. Bert spell, at tjóðveldisflokkurin nú tykist at hava svikið hesa so týðningarmiklu ábyrgd. Hann um tað. Tess meira mugu vit gera.

jørn.

